

هارمونی

پیشنهادی

برای موسیقی ایرانی

دستگاه ماهور

تألیف: علی قمصری

نشر نای ونی	ناشر تخصصی موسیقی
 هارمونی پیشنهادی برای موسیقی ایرانی دستگاه ماهر	
علی قمصری	
طبع جلد: نثرین خرازی صفحه آرای: نای ونی نت نگار: علی چولانی نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰ شمارگان: ۵۰۰ نسخه	
سرشناسه: قمصری، علی ۱۳۶۲ عنوان: هارمونی پیشنهادی برای موسیقی ایرانی (دستگاه ماهر) مشخصات نشر: تهران نای ونی ۱۴۰۰ مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۴۰۲-۴-۵ وضعیت فهرست نویسی: فیبا موضوع: هارمونی موسیقی ایرانی رده بندی کنگره: MT5۰ رده بندی دیویی: ۷۸۱/۲۵ شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۳۲۹۰۴	
فروشگاه نشر نای ونی: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، مجتمع تجاری فروزنده، طبقه همکف شماره ۳۰۸ تلفن پخش: ۶۶۴۶۷۱۴۰ تلفن فروشگاه: ۶۶۴۶۷۴۰۵	
تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به نشر نای ونی است هرگونه تکثیر و تولید (کپی و جزئی) به هر صورت جابجایی صوتی، تصویری و الکترونیکی یا دیجیتال بدون مجوز کتبی ناشر، ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.	
فروشگاه اینترنتی: www.nayoney.com	

فهرست

بخش اول

۸.....	مقدمه
۱۱.....	پیشینه
۱۳.....	هارمونی کوارتال
۱۴.....	تفاوت‌های سیستم هارمونی ارائه‌شده و هارمونی کوارتال

۱۵.....	فصل اول: فواصل در موسیقی
۱۵.....	انواع فواصل پیوسته
۱۶.....	نام و بنیه فواصل
۱۶.....	فواصل هماهنگ و لحنی
۱۷.....	فواصل چهارم، پنجم و هشتم
۱۷.....	فواصل ساده و ترکیبی
۱۷.....	معکوس فواصل
۱۷.....	دانگ و انواع آن
۱۸.....	معرفی دانگ‌ها
۲۰.....	تمرین‌ها

۲۱.....	فصل دوم: توضیح اصطلاحات کاربردی این کتاب
۲۱.....	دستگاه
۲۱.....	آواز
۲۲.....	فضای مُدال
۲۲.....	گوشه
۲۲.....	انواع گوشه‌ها
۲۲.....	تقسیم‌بندی گوشه‌ها از نظر لحنی و وزنی

۲۵	فصل سوم: بررسی مقام‌های مختلف
۲۶	نقش نت‌های مختلف در یک گام
۲۷	بررسی مقام‌های مختلف
۲۸	مقام شور
۲۸	مقام چهارگاه
۳۰	مقام نوا
۳۱	مقام سه‌گاه
۳۲	مقام راست‌پنجگاه
۳۴	مقام همایون
۳۵	آواز (متعلقات دستگاه)
۳۵	خویشاوندی متعلقات شور
۳۶	تفاوت بنیادین ابوعطا، نوا و افشاری
۳۷	آواز ابوعطا
۳۷	روند گردش ملودی‌ها در ابوعطا
۳۸	آواز افشاری
۳۸	روند گردش ملودی در افشاری
۳۹	آواز بیات‌ترک
۴۰	آواز دشتی
۴۰	آواز بیات‌اصفهان
۴۱	روند گردش ملودی در بیات‌اصفهان
۴۳	فصل چهارم: هارمونی موسیقی ایرانی
۴۳	درباره هویت هارمونی در این کتاب
۴۴	تعیین آکوردها در مقام‌های موسیقی ایرانی
۴۶	ساختمان آکورد اصلی در موسیقی ایرانی
۴۷	نام‌گذاری درجات مقام
۴۷	آکورد چهاربخشی
۴۷	معکوس اول

۴۸.....	معکوس دوم.....
۴۸.....	وصل آکوردها در موسیقی ایرانی.....
۴۸.....	انواع حرکت.....
۴۹.....	محدودیت‌های وصل.....
۵۱.....	تمرین‌ها.....
۵۳.....	فصل پنجم: فرمول‌های اصلی در وصل آکوردها.....
۵۶.....	تمرین‌ها.....
۵۹.....	فصل ششم: هارمونی دستگاه ماهور.....
۵۹.....	درآمد.....
۶۰.....	درآمد ماهور.....
۶۶.....	هارمونی دستگاه ماهور بر اساس ردیف میرزا عبدالله.....
۶۸.....	آکوردهای استثنائی.....
۷۰.....	وصل‌های پر استفاده در فضاهای مُدال مختلف ماهور.....

بخش دوم

1-102.....	فصل هفتم: هارمونیزاسیون ردیف میرزا عبدالله (دستگاه ماهور) ^۱
------------	--

^۱ شروع فصل هفتم از سمت چپ کتاب است.

دستگاه ماهور/ ۲۷

مقام در آمد است. به همین دلیل برای تثبیت پایان بخشیدن به درآمد، حتماً از این نت در

در شاهد استفاده می شود.

تجزیه مقام های مختلف

در تجزیه مقام های مختلف با کارکرد نت های تشکیل دهنده آن می پردازیم.

مقام اصلی هر دستگاه، مقام گوشه آغازین آن یعنی «درآمد» است.

مثال: مقام ماهور = دانگ ماهور + دانگ ماهور

ماهور «دو» = شاهد = «دو» ایست = «سل»

بقیه نت ها پایدارند.

مثال: مرغ سحر

معمولاً قبل از فرود نهایی به شاهد استفاده می شود.

نکته: دیدیم که جمله های آغازین مرغ سحر، سه میزانی و نت های استفاده شده در آن فقط در دانگ

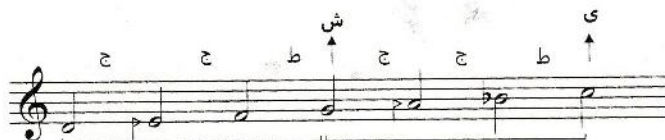
ماهور هستند. در عبارت بعدی وارد دانگ دوم می شویم و سوال و جوابی بین نت «ر» و «سل» دارد

عبارت بعدی تکرار تغییر یافته آن است و روی شاهد (دو) تمام می شود.

۲۸ / هارمونی پیشنهادی برای موسیقی ایرانی

مقام شور

دانگ شور + دانگ شور

مثال در شور «سل»:

برخلاف ماهور که ایست آن پنجم مقام است ایست شور، چهارم است.

پیش درآمد شور (حسین علیزاده)

میزان اول: معرفی و تثبیت شاهد با رفت و برگشت روی نت‌های همسایه‌اش.

میزان دوم: (الگوی ملودیک درآمد خارا) ورود به نت ایست با یک حرکت پایین رونده.

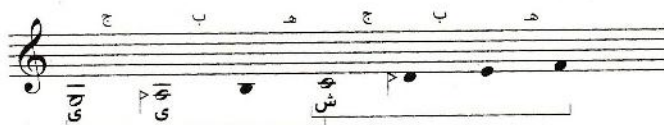
میزان سوم: ایجاد انتظار با حرکت به سمت «فا» که ناپایدارترین درجه مقام است.

میزان چهارم: آرام شدن روی شاهد و پایان جمله.

مقام چهارگاه

دانگ چهارگاه + دانگ چهارگاه

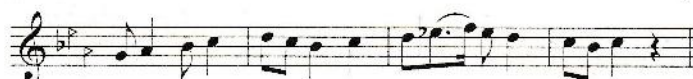
مثال: چهارگاه «دو»

تفاوت بنیادین ابوعطا، نوا و افشاری

در شور «سل»، اگر در حال تأکید روی درجه چهارم (دو)، شاهد شور (سل) را به عنوان نت همراه در نظر بگیریم، در برخورد اول فضای دوگانه ابوعطا و نوا ایجاد می شود. در ادامه، اگر نت «دو» به عنوان شاهد تثبیت شود فرض نوا بودن قوت می گیرد:

نوا:

اما اگر در ادامه فرودی به سمت شاهد شور داشته باشیم و روی درجه دوم (لا کُرُن) با میل به «سل»، جمله را تمام کنیم، ابوعطا تثبیت می شود.

ابوعطا:

در هر دو فضا (نوا و ابوعطا) نت «سل» (درجه ۱) به عنوان نت پایدار، درجه چهارم را حمایت می کند. حال اگر در فضای مُدال شور، روی همان درجه چهارم تأکید کنیم و درجه هفت شور (فا) را به عنوان نت همراه در نظر بگیریم، افشاری (آواز دیگری از زیر مجموعه شور) به عنوان اولین گزینه به ذهن متبادر می شود.

افشاری:

تفاوت بنیادین ابوعطا، نوا و افشاری

در شور «سل»، اگر در حال تأکید روی درجه چهارم (دو)، شاهد شور (سل) را به عنوان نت همراه در نظر بگیریم، در برخورد اول فضای دوگانه ابوعطا و نوا ایجاد می شود. در ادامه، اگر نت «دو» به عنوان شاهد تثبیت شود فرض نوا بودن قوت می گیرد:

نوا:

اما اگر در ادامه فرودی به سمت شاهد شور داشته باشیم و روی درجه دوم (لا کُرُن) با میل به «سل»، جمله را تمام کنیم، ابوعطا تثبیت می شود.

ابوعطا:

در هر دو فضا (نوا و ابوعطا) نت «سل» (درجه ۱) به عنوان نت پایدار، درجه چهارم را حمایت می کند. حال اگر در فضای مُدال شور، روی همان درجه چهارم تأکید کنیم و درجه هفتم شور (فا) را به عنوان نت همراه در نظر بگیریم، افشاری (آواز دیگری از زیر مجموعه شور) به عنوان اولین گزینه به ذهن متبادر می شود.

افشاری:

شاید فرمول‌ها و روش بیان هارمونی معرفی شده در این کتاب، در نگاه اول، شخصی به نظر بیاید اما اصول و مبنا در آن به‌طور کامل از ردیف دستگاهی استخراج شده است. به‌طوری‌که تناسبی ملموس بین ساختار افقی ردیف میرزا عبدالله و ساختار عمودی آن وجود دارد.

... برگرفته از متن کتاب ...

www.nayoney.com
Design: Nazanin khazaei

ISBN: 978-622-98402-2-1

9 786229 840221

